

Overenskomsten 1971 og Anker Jørgensen

Forud for overenskomstforhandlingerne i 1971 havde man i Kvindeligt Arbejderforbund truffet beslutning om, at nu ville man ikke finde sig i det længere! Nu skulle der indføres ens mindstesatser for mænd og kvinder. Og Edith Olsen havde derfor af hovedbestyrelse og forretningsudvalg fået fuld opbakning til at stemme nej til et mæglingforslag, der ikke indeholdt denne begyndende ligeløn.

Inden overenskomstforhandlingerne kom i gang, havde Anker Jørgensen og Edith Olsen aftalt, at de som formænd for de to store lavtlønsforbund skulle være solidariske vedrørende ens mindstesatser for mænd og kvinder.

- Vore medlemmer i Kvindeligt Arbejderforbund var på normallønsområdet 90 øre i timen bagud for mændene, og på minimallønsområdet 70 øre, men efterhånden som forhandlingerne skred frem, opnåede vi kvinder gode forbedringer på overenskomsterne, siger Edith Olsen. Blandt andet fik vi en udligning af tillægssatser. Det vil sige overarbejdstillæg, tillæg for skiftehold, smuds, gene og arbejdstillæg, og da vi i overenskomstperioden endelig havde fået fuld udligning af dyrtidstillæggene, begyndte det at gå i den rigtige retning. Men stadig ikke ens mindstesatser for kvinder og mænd. Og derfor fastholdt jeg min ret til at forkaste et mæglingforslag og stemme nej.

Anker Jørgensen var heller ikke tilfreds med det forhandlede resultat, og derfor kunne vi ikke blive enige.

Det endte med, at forligsmanden amtmand Sigurd Wechselmann fremsendte en ultimativ mæglingsskitse. Forstået på den måde, at der kun kunne finde rettelse sted, hvis arbejdsgiverne og arbejdstagerne var

enige om det. Dette mæglingsforslag blev diskuteret i LO's forretningsudvalg, hvor alle, undtagen Anker Jørgensen og Edith Olsen, anbefalede mæglingsforslaget.

Denne indstilling fra de to lavtlønsforbund resulterede i, at LO meddelte forligsmanden, at mæglingsskitsen var forkastet.

JEG SKÆLDTE ANKER UD

Den 24. februar 1971 blev der igen forhandlet i Forligsinstitutionen, hvor man fra forhandlernes side forsøgte at overføre en del af de midler, der var afsat til Arbejdsmarkedets Tillægs Pension (ATP) til mindstelønningerne.

- Det havde vi en længere diskussion om, men Anker Jørgensen var stadig ikke meget for at binde sig. Men så slog Hans Rasmussen i bordet og forlangte, - at nu skulle der forhandles.

Derefter gik det lille forhandlingsudvalg Thomas Nielsen, Hans Rasmussen og Anker Jørgensen til forhandling hos forligsmanden, og da de kom tilbage, meddelte de, at de var blevet enige med arbejdsgiverne om, at der fra ATP-midlerne overføres en sum, så der kan udbetales 20 øre mere i timen til de lavestlønnede arbejdsmænd.

- Men ikke én øre til os! Vi fik 10 øre, der kom til udbetaling efter et år.

Og så blev jeg tosset. Jeg skældte Anker ud og sagde:

- Hvad fanden bilder du dig ind? Det var os to, der skulle være solidariske, men lige så snart du kan få noget til dine medlemmer, så blæser du på os kvinder.

- Jeg sagde meget mere. Også noget mindre pænt, for jeg var meget, meget vred, siger Edith Olsen.

HOS FORLIGSMANDEN

- Det snævre forhandlingsudvalg havde meddelt forligsmanden, at han måtte være forberedt på, at jeg ikke ville acceptere mæglingsforslaget, og der gik heller ikke lang tid, før forligsmandens sekretær bad mig komme ned til forligsmanden.

Og det gjorde jeg.

- Sid ned, Edith Olsen, og lad os tale om mæglingsforslaget. For i virkeligheden får Deres medlemmer meget ud af dette forslag, sagde Sigurd Wechselmann.

- Det ved jeg godt. Men der mangler noget meget vigtigt hr. Wechselmann, og det er ens begynderløn for kvinder og mænd. Den fik vi ikke. Tværtimod. I stedet for 90 øres forskel er der nu 110 øre på mænd og kvinder. Og det vil jeg ikke finde mig i.

- Jamen Edith Olsen. Jeg har jo ikke en stor sæk med penge, jeg kan dele ud af, og jeg appellerer til Dem, om at De anbefaler Deres medlemmer at stemme ja til mæglingsforslaget.

- Det kunne jeg naturligvis ikke, og så sluttede den samtale.

- Da jeg kom tilbage til vores forhandlingslokale, var det Hans Rasmussen, der bad om samtale under fire øjne.

Han kunne godt forstå min vrede, men appellerede også til at anbefale medlemmerne at stemme ja.

- Det vil være godt, om det mæglingsforslag, som vi her har opnået, kunne anbefales af en samlet fagbevægelse, sagde Hans Rasmussen.

- Nu skal jeg sige dig noget, Hans. I har i det sidste halve år kendt mit krav om ens begynderløn for mænd og kvinder, og det fraviger jeg ikke.

Og jeg er overbevist om, at det forstod Hans Rasmussen udmærket.

THOMAS ØNSKEDE EN ANDEN FORMULERING

- Dagen efter havde vi forretningsudvalgsmøde i LO, hvor vi endnu en gang gennemgik mæglingsforslaget. Og da spurgte Thomas Nielsen, om jeg ville indgå et kompromis, således at jeg ikke direkte anbefalede medlemmerne at stemme nej. Men brugte formuleringen: - Jeg kan ikke anbefale dette mæglingsforslag.

- Det ville jeg naturligvis ikke, for med den beslutning, vi havde truffet i hovedbestyrelsen og forretningsudvalget, var min holdning helt klar, så jeg fastholdt mit klare nej til mæglingsforslaget, siger Edith Olsen.

OPBAKNING FRA MEDLEMMERNE

Ved den efterfølgende urafstemning var der kun 57 procent af medlemmerne, der stemte. Men af de afgivne stemmer var der stor opbakning til Edith Olsen. Inden for jernindustrien var der 2.778 ja-stemmer og 10.553 nej-stemmer.

På normallønsområdet var der 4.782 ja-stemmer og 22.382 nej-stemmer.

- Det var meget flot, og jeg var meget glad for denne opbakning, der viste, at det var en rigtig beslutning, vi traf i hovedbestyrelse og forretningsudvalg, siger Edith Olsen, der oplevede et efterspil på denne overenskomst.

- Den 4. marts 1971, altså små tre uger efter vi havde afsluttet overenskomstforhandlingerne, fejrede vi Kvindeligt Arbejderforbunds 70-års jubilæum. Blandt de mange gratulanter var også Dansk Arbejdsgiverfornings to direktører, nemlig Poul Schade-Poulsen og Arne Lund.

Under receptionen spørger de mig: - Hvorfor kom De ikke op til os under overenskomstforhandlingerne, Edith Olsen?

- Så viste det sig, at de tre gange havde spurgt Thomas Nielsen, om de kunne få en samtale med mig, -så vi kunne komme videre.

- Men dette ønske fremførte Thomas Nielsen aldrig for mig. Jeg ved ikke, hvad de ville mig. Men uden at kunne bevise det, tror jeg, at de havde et eller andet tilbud til mig. For på trods af at vi sad på hver side af bordet, og jeg ofte sagde tingene, så de ikke kunne misforstås, havde jeg et udmærket samarbejde med repræsentanterne fra Dansk Arbejdsgiverforening.

ANKER JØRGENSEN

Til Kvindeligt Arbejderforbunds ordinære kongres 26. til 29. september 1971 var Anker Jørgensen som formand for Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejderforbund en af talerne. Og da han talte på kongressens sidste dag, var han velorienteret om de mange spidse bemærkninger, der var faldet om hans manglende solidaritet. Blandt andet var der delegerede som foreslog, at kongressen skulle give Anker Jørgensen en kurv med tidsler. Kurven som symbolet på et nej tak til et frieri fra Anker Jørgensens side om, at Kvindeligt Arbejderforbund kunne melde sig over i Dansk Arbejdsmands- og Specialarbejderforbund, -for så skulle de nok få ligeløn. Tidslerne skulle minde ham om, at man ikke havde glemt hans manglende solidaritet.

Men Anker Jørgensen mødte modigt op, og sagde blandt andet: -Må jeg gøre en lille bemærkning om ligelønsproblemet og kvindernes ligestilling på arbejdsmarkedet. Der er blevet sagt nogle ting om mændene, både